

2022 m.
sausio 25 d.

SEB

Lietuvos ekonomikos apžvalga Nr.77

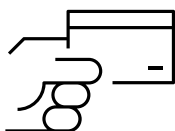
Geopolitinių audrų apsuptyje

„Nustokim krūpčiot“, – šį posakį mėgo Lietuvos prezidentė, jį norisi priminti ir dabartinėje aplinkoje, kai Lietuvai tenka greitai ieškoti sprendimų ar tiesiog dėl neapgalvotų veiksmų spręsti atsiradusias problemas. Lietuvos gyventojai ir verslas per pandemiją įrodė, kad vis dar mokame greitai reaguoti į besikeičiančią situaciją pasaulyje ir aplinkinėse rinkose. Tą rodo ir pavyzdys – pirmais pandemijos metais Lietuvos BVP krito tik 0,1 proc., o praėjusiais metais augo beveik 5 procentais. Koronaviruso grėsmė traukiasi iš didžiausių nerimą keliančių grėsmių sąrašo užleisdama vietai geopolitinei rizikai. Pavyzdžiui, Rusijos invazija į Ukrainą iškart sujauktų visas ekonomikos prognozes. Jeigu baltarusiškų kalio trąšų tranzitas per Lietuvą nutrūktų, Baltarusijos atsako Lietuvai turbūt nepavyktų išvengti. Kinijos veiksmai Lietuvos verslo atžvilgiu šiais metais taip pat gali dar griežtėti. Galiausiai infliacija Lietuvoje piko nepasiekė ir vasarį priartės prie 12 proc., taip audrindama ir taip ne itin teigiamas nuotaikas visuomenėje. Tačiau neleiskime galimai grėsmei užgožti ir tvirto susikurto pagrindo, kuris gali lemti, kad ekonomika nustebins savo atsparumą ir šiais metais.

Šiandien pasirodė SEB grupės ekonomistų leidinys „Nordic Outlook“, o kartu su juo ir 77-oji Lietuvos ekonomikos apžvalga. Palyginti su lapkričiu, kai paskutinį kartą buvo atnaujintos prognozės, labiausiai tenka koreguoti 2022 metų infliacijos prognozę. Ji padidinta nuo 5,4 iki 7,2 proc., atsižvelgiant į tai, kad lapkritį ir gruodį infliacija buvo gerokai didesnė, negu prognozavome anksčiau, o šių metų sausį ir vasarį infliacija taip pat bus gerokai didesnė, negu galvojome anksčiau. Visgi išlaikome prielaidą, kad infliacijos pikas bus pasiektas vasarį, o vėliau dėl mažėjančių šilumos energijos ir kitų energetinių produktų kainų nuosmukio metinė infliacija ims leistis žemyn. Grynoji infliacija, atmetus energetikos produktų ir maisto kainų įtaką, piką pasieks keliais mėnesiais vėliau ir išliks gana didelė per visus šiuos metus, nes prekybininkai ir paslaugų teikėjai aukštesnes žaliavų, darbo jėgos, nuomos sąnaudas palaipsniui perkels į galutinę produktų ir paslaugų kainą.

Pasibaigusį 2021 metų BVP augimo 4,9 proc. prognozės nekeičiame ir manome, kad paskutinį metų ketvirtį metinis BVP pokytis buvo beveik 5 procentai. Nors grėsmių Lietuvos ekonomikai šiais metais padaugėjo, tačiau tik minimaliai nuo 3,6 iki 3,5 proc. pabloginame Lietuvos BVP augimo 2022 metais prognozę, nes tiksliai įvertinti Kinijos veiksmų įtaką šių metų ekonomikai yra kol kas pernelyg sudėtinga.

Vidaus vartojimas

Mažmeninės prekybos, neįtraukus degalų ir transporto priemonių prekybos, apyvarta lyginamosiomis kainomis per vienuolika praėjusių metų mėnesių padidėjo 12,5 procento. Gruodžio duomenys dar nėra paskelbti, bet metinis pokytis turėjo būti didesnis, atsižvelgiant į tai, kad 2020 metų gruodį pusę mėnesio daugelis parduotuvių nedirbo. Šoktelėjusi infliacija namų ūkių paskutinį ketvirtį dar pernelyg neišgąsdino ir realusis prekių ir paslaugų vartojimas didėjo sparčiai, tačiau prekybos sektoriaus padėtis šių metų pirmą ir antrą ketvirčiais jau bus ne tokia teigiama. Tiesa, metinis prekybos apimties pokytis dar bus dviženklis dėl žemos lyginamosios bazės praėjusių metų pradžioje.

Lietuva lapkritį išliko viena iš lyderių Europos Sąjungoje pagal mažmeninės prekybos lyginamosiomis kainomis augimą nuo pandemijos pradžios – ji buvo 21 proc. didesnė negu prasidedant pandemijai. Estijoje mažmeninė prekyba augo labai panašiai, tačiau Latvijoje padėtis buvo kur kas prastesnė. Koją mūsų šiaurinei kaimynei ir vėl pakišo pandemija, kuriai suvaldyti šalis paskutinį metų ketvirtį buvo priversta įvesti labai griežtus ribojimus. Pasekmės akivaizdžios – lapkritį Latvijoje

mažmeninės prekybos lyginamosiomis kainomis apimtis buvo beveik 4 proc. mažesnė negu prieš metus, kai Lietuvoje ji didėjo 12 proc., Estijoje – 13 procentų. Todėl tai, kad Lietuvai pavyko gana sėkmingai atlaikyti rudeninę pandemijos bangą ir išvengti ribojimų, suteikė progą prekybininkams pasiekti gerą apyvartos rezultatą.

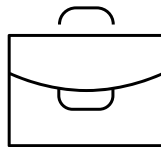
Paskutiniais 2021 metų mėnesiais lėčiau didėjo maisto prekyba besiverčiančių prekybininkų apyvarta, tačiau sparčiai tebeaugo ne maisto prekių pardavimo mastas. Sparčiausiai didėjo drabužių, tekstilės, avalynės, odos gaminių, juvelyrikos, žaidimų pardavimo mastas, – t. y. tų prekių, kurių pardavimas labiausiai nukentėjo per karantiną. Nepaisant šoktelėjusių degalų kainų, automobilių degalų prekybos apimtis lapkritį dar buvo dešimtadaliu didesnė negu prieš metus. Prekyba internetu praėjusių metų pabaigoje išlaikė istoriškai didelį augimo tempą, tačiau jis buvo mažesnis negu metų pradžioje dėl to, kad, priešingai negu prieš metus, ne maisto prekių parduotuvės veikė. Statistikos departamento duomenimis, prekyba internetu per vienuolika mėnesių buvo maždaug 48 proc. didesnė negu prieš metus ir sudarė 10 proc. mažmeninės prekybos,

neįtraukus degalų prekybos. Šiomet rinkos dalis augs lėčiau, tačiau ji neišvengiamai didės prekybos internetu apyvartai augant sparčiau negu likusios rinkos.

Šių metų pradžioje mažmeninės prekybos apyvartai lyginamosiomis kainomis didelę neigiamą įtaką darys dviženklį dydį pasiekusi metinė infliacija. Žmonės, gerokai daugiau išleisdami už šildymą, karštą vandenį, gamtines dujas, elektrą ar degalus, galės mažiau skirti kitoms prekėms įsigyti. Tiesa, mažiausias pajamas gaunančių namų ūkių pajamos nuo metų pradžios taip pat didėjo – pavyzdžiui, senatvės pensija augo 12 proc., minimali mėnesio alga – daugiau negu 13 proc., o tai yra vis dar kiek daugiau negu metinis vartojimo kainų pokytis metų pradžioje. Be to, daugelio gyventojų santaupos 2020–2021 metais padidėjo, todėl bent jau trumpuoju laikotarpiu finansinių atsargų namų ūkių turi nemažai. Įdomu tai, kad vartotojų pasitikėjimo rodiklis lapkritį ir gruodį keitėsi minimaliai, nors infliacija buvo šoktelėjusi, o tai irgi rodo, kad didesnę įtaką infliacija namų ūkių vartojimui darys tada, jeigu užtruks ilgiau, negu dabar prognozuojama. Galiausiai 2022 metų pradžioje greitai auga naujų COVID-19 atvejų skaičius, o tai irgi daugelį gyventojų priverčia atsisakyti apsipirkti parduotuvėse.

Išlaikome prognozę, kad šiomet gyventojai daugiau išlaidaus paslaugoms, o ne prekėms. Mažmeninės prekybos, neįtraukus degalų prekybos, lyginamosiomis kainomis apimtis didės apie 6–7 procentus. Gyventojų taupymo norma gerokai sumažės. Prekybininkams 2022 metais permesti išaugusias sąnaudas neturėtų būti dar labai sudėtinga, tačiau akivaizdu, kad žmonės atidžiau nagrinės prekybininkų siūlymus. Be to, vėl sparčiai didės gyventojų srautai apsipirkti į Lenkiją, kurioje valdžia priėmė nemažai kainas trumpuoju laikotarpiu galinčių sumažinti sprendimų.

Paskutinį metų ketvirtį žmonių išlaidos paslaugoms buvo daug didesnės negu tokiu pat laikotarpiu prieš metus, ir tai daugiausiai susiję su tokių ribojimų, kokie buvo prieš metus, nebuvimu. Pavyzdžiui, maitinimo paslaugų įmonių apyvarta lyginamosiomis kainomis buvo du kartus didesnė negu prieš metus, o per vienuolika mėnesių metinis pokytis siekė beveik 13 procentų. Praėjusių metų pabaigoje apgyvendinimo įstaigoms pavyko išvengti ribojimų, o tai darė teigiamą įtaką turistų nakvynių skaičiui. Lapkritį jos buvo irgi dvigubai didesnės negu prieš metus, o per vienuolika mėnesių nakvynių skaičius buvo 6 proc. didesnis negu 2020 metų atitinkamu laikotarpiu. 2022 metais turizmo sektoriuje padėtis dar gerės, tačiau metinis nakvynių skaičius dar negrįš į lygį, buvusį prieš pandemiją. Beje, praėjusių metų antrą pusę ledus pralaužė ir gyventojų kelionės į užsienį. Pavyzdžiui, Lietuvos oro uostų duomenys rodo, kad praėjusį lapkritį jau buvo aptarnauta tiek pat keleivių, skrendančių užsakomaisiais skrydžiais, kaip ir 2019 metų lapkritį. Mokėjimo balansų duomenimis, per devynis praėjusių metų mėnesius lietuviai keliaudami užsienyje išleido daugiau negu užsieniečiai Lietuvoje, o tai yra pokyčiai, priešingai buvusiems prieš pandemiją, kai visgi užsieniečiai išleisdavo daugiau mūsų šalyje negu mes svetur.

Darbo rinka

Padėtis darbo rinkoje praėjusių metų pabaigoje toliau gerėjo. „Sodros“ duomenimis, lapkričio pabaigoje darbuotojų skaičius Lietuvoje buvo 3,5 proc., arba 44 tūkst. didesnis negu prieš metus. Darbuotojų skaičius šiomet augs jau gerokai lėčiau negu 2021 metais.

Statistikos departamento duomenimis, nedarbas trečią ketvirtį siekė 6,7 proc. ir buvo 2,6 proc. punkto mažesnis negu prieš metus. Bedarbių buvo 99 tūkstančiai – 38 tūkstančiais mažiau negu prieš metus. Nedarbas sumažėjo truputį daugiau, negu tikėjomės. Ir nors nedarbas tebėra didesnis negu prieš pandemiją, prie lygio, buvusio prieš pandemiją, artėjame sparčiai.

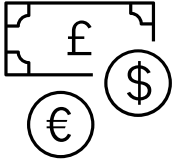
Ilgalaikis nedarbas, kai darbo ieškoma ilgiau negu metus, trečią ketvirtį buvo 2,4 proc., o trumpalaikis, kai darbo ieškoma trumpiau negu metus, buvo 4,3 procento. Palyginti su 2019 metų trečiu ketvirčiu, kai pandemija dar nebuvo prasidėjusi, ilgalaikis nedarbas padidėjo, o trumpalaikis nedarbas jau beveik sugrįžo į lygį, buvusį prieš pandemiją. Esant didelei darbuotojų paklausai, 2022 metais labiau mažės trumpalaikis nedarbas, o ilgalaikis nedarbas dėl didesnio inertiškumo keisis lėčiau.

Darbo jėgos (užimti asmenys ir bedarbiai) dydis trečią ketvirtį buvo ne tik didesnis negu prieš metus, bet ir didesnis negu 2019 metų trečią ketvirtį. Nerimas, kad per pandemiją nemažai žmonių ilgam pasitrauks iš darbo rinkos, t. y. nei ieškos darbo, nei norės dirbti, nepasiteisino. Pagal žmonių, esančių darbo rinkoje dalį, esame gana aukštai Europos Sąjungoje, todėl vis dar didesnis užimtumo augimo potencialas slypi ne tų žmonių, kurie jau yra pasitraukę iš darbo rinkos, gretose, bet tarp dabartinių bedarbių, nes nedarbas, palyginti su kitomis šalimis, Lietuvoje yra dar didokas. Aišku, tai sudėtinga užduotis, bet, jeigu ekonomika judės į priekį, tą padaryti bus lengviau.

Registruotas nedarbas, kurį apskaičiuoja Užimtumo tarnyba, piką pasiekė sausio pabaigoje, kai buvo 16,4 proc., o vėliau ėmė mažėti ir gruodžio pabaigoje buvo 10,2 procento. Užimtumo tarnyboje metų pradžioje buvo 176 tūkst. registruotų bedarbių, o tai maždaug 26 tūkst. daugiau negu 2020 metų pradžioje, kai dar nebuvo prasidėjusi pandemija. Registruotas nedarbas šiomet turėtų toliau trauktis, tačiau ilgalaikių registruotų bedarbių skaičius išliks istoriškai didelis.

Statistikos departamento atliekama pramonės įmonių apklausa teberodė, kad beveik trečdalis apklaustų pramonės įmonių tebesiskundė problemomis, ieškodamos darbuotojų. Tiesa, ši įmonių dalis mažai keičiasi nuo spalio, todėl galima teigti, kad padėtis galbūt jau stabilizuojasi. Reikėtų priminti, kad laisvų vietų lygis 2021 metų trečią ketvirtį šalyje buvo 2 proc., arba didžiausias nuo 2008 metų trečio ketvirčio. Akivaizdu, kad tokie pokyčiai yra palankūs darbuotojams, o verslą skatina greičiau ieškoti sprendimų, kaip didinti darbo našumą.

Prognozuojame, kad vidutinis nedarbo lygis praėjusiais metais mažėjo iki 7 proc., o šiomet kris iki 6,4 proc., kitąmet – iki 6,1 procento.

Pajamos

„Sodros“ duomenimis, vidutinės darbuotojo pajamos lapkritį buvo 11 proc. didesnės negu prieš metus ir rodo, kad algų augimo tempas paskutinį metų išliko istoriškai spartus. Kol kas yra paskelbti tik trečio ketvirčio Statistikos departamento duomenys apie algų pokyčius Lietuvoje. Jie parodė, kad trečią ketvirtį vidutinis mėnesio darbo užmokestis prieš mokesčius Lietuvoje buvo 1 598 eurai ir per metus padidėjo 9,9 proc., po mokesčių – 1 012 eurų ir per metus padidėjo 9,1 procento. Viešojo sektoriaus darbuotojams alga prieš mokesčius trečią ketvirtį buvo 8,3 proc., privačiame sektoriuje – 10,7 proc. didesnė negu prieš metus. Labiausiai alga augo apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veiklos, prekybos bei sveikatos sektoriuose, mažiausiai ji padidėjo viešojo valdymo ir transporto sektoriuose. Latvijoje 2021 metų trečią ketvirtį vidutinis darbo užmokestis buvo 10,4 proc., o Estijoje 7,8 proc. didesnis negu prieš metus.

Paskutinį 2021 metų ketvirtį metinis algų pokytis privačiame sektoriuje tebeturėjo būti didesnis negu valstybės sektoriuje, o vidutinis darbo užmokestis prieš mokesčius šalyje 2021 metais veikusiai augo 10,1 proc., arba tiek pat, kiek ir 2020 metais.

Nuo šių metų pradžios minimali mėnesio alga padidėjo nuo 642 iki 730 eurų, arba beveik 14 proc., ir tai bus viena iš pagrindinių priežasčių, kodėl šių metų pradžioje ypač augs atlyginimai tuose sektoriuose, kur darbuotojų, gaunančių atlyginimus, beveik atitinkančius minimalią mėnesio algą, dalis yra didesnė. Tai tokie sektoriai kaip apgyvendinimo ir maitinimo, administravimo, transporto. Taip pat algos sparčiai kils ir ten, kur labiausiai trūksta darbuotojų ir kur įmonių galimybės mokėti daugiau bus pakankamos. Nors informacinių technologijų sektoriuje algos ir taip yra didžiausios, tačiau nepanašu, kad jos šiemet augtų lėčiau. Atsižvelgdami į darbuotojams išliekančią palankią padėtį darbo rinkoje, pagerinome vidutinio darbo užmokesčio 2022 metais prognozę nuo 8,7 iki 9,1 proc., o 2023 metų – nuo 6,5 proc. iki 7 procento. Pagrindinė priežastis, kodėl šių metų darbo užmokesčio augimo prognozė yra 1 proc. punktu mažesnė už praėjusių metų algų augimo tempą, yra ta, kad tikimės, jog šiemet algos viešajame sektoriuje augs lėčiau negu privačiame sektoriuje. Šiemet nuo 400 iki 460 eurų padidėjęs maksimalus neapmokestinamųjų pajamų dydis bei pasikeitusi jo taikymo metodika taip pat daro teigiamą įtaką mažiausias pajamas gaunančių asmenų pajamoms.

Vidutinė senatvės pensija praėjusių metų pabaigoje siekė 413 eurų ir buvo 9,7 proc. didesnė negu prieš metus. Šiemet vidutinė senatvės pensija didėja 12,3 procento. Spartesnę pensijų augimą, lėmė pakeista pensijų indeksavimo metodika. Be to, šiemet visi vieniši neįgalieji ir pensinio amžiaus žmonės gaus vienišo asmens išmoką, sieksiančią 32 eurus.

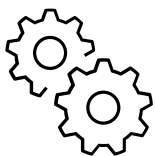
Kainos

Metinė infliacija pagal suderintą vartotojų kainų indeksą Lietuvoje gruodį buvo 10,7 proc. ir gerokai viršijo prognozę. Vidutinė metinė infliacija 2021 metais pasiekė 4,6 procento. Latvijoje vidutinė metinė infliacija praėjusiais metais buvo 3,2 proc., Estijoje – 4,5 procento. Šių metų sausį ir vasarį mėnesinė infliacija Lietuvoje dar bus gerokai didesnė negu istoriškai būdavo tokiais mėnesiais dėl tebedidėjančių šilumos energijos kainų, taip pat išaugiančių reguliuojamų gamtinių dujų ir elektros kainų buitiniams vartotojams. Metinė infliacija piką turėtų pasiekti vasarį, o nuo metų vidurio leis gana sparčiai, jeigu pasiteisins mūsų lūkesčiai, kad tarptautinėse rinkose energetikos produktų kainos ims mažėti. Atsižvelgdami į tai, kad šių metų pradžioje infliacija bus gerokai didesnė, negu tikėjomės anksčiau, pagerinome vidutinės metinės infliacijos 2022 metais prognozę iki 7,2 proc., o 2023 metų sumažinome iki 1,8 procento.

Didžiausią įtaką gruodžio 10,7 proc. metinei infliacijai darė energetinių produktų ir maisto kainų šuolis, kurių dalys siekė 4,3 ir 2,4 procento. Šių produktų kainos smarkiai augo labiausiai dėl smarkiai kilusių energetinių produktų ir žemės ūkio produktų kainų tarptautinėse rinkose. Per metus šilumos energija pabrango 60 proc., malkos – 53 proc., gamtinės dujos – 45 proc., degalai – 35 procentais. Iš maisto produktų sparčiausiai didėjo daržovių ir aliejaus kainos, kilusios 36 ir 16 procentų. Energetinių produktų kainos sausį dar didės, nes jau aišku, kad vidutinė šilumos energijos kaina bus 13 proc. didesnė negu prieš metus. Kadangi šilumos energijos kaina yra apskaičiuojama pagal prieš du mėnesius buvusį kuro kainų vidurkį, neišvengiamas kainos padidėjimas ir vasarį. Be to, šių metų pradžioje „Brent“ naftos kaina padidėjo iki 88 JAV dolerių už barelį, o tai daro teigiamą įtaką degalų kainai. Visgi yra didelė tikimybė, kad bent jau gamtinių dujų kaina artimiausiais mėnesiais mažės, ir tai darys neigiamą įtaką infliacijai antrą metų pusmetį. Maisto produktų kainos augimo 2021 metų antrą pusmetį tikėjomės, tačiau tikrasis pokytis buvo kur kas didesnis, negu manėme. Panašu, kad kainos dar augs 2022 metų pradžioje dėl prekybininkų sudaromų sutarčių su tiekėjais, tačiau vėlesniais mėnesiais kainos turėtų nustoti augusios, o nuo vasaros pokyčiai priklausys nuo daržovių, vaisių ir grūdinių kultūrų derliaus. Nereikia pamiršti ir to, kad Lietuvoje maisto kainos yra vienos mažiausių Europos Sąjungoje, todėl, augant gyventojų pajamoms ir infliaciniais lūkesčiams, kainų konvergencija paspartėja ir daro įtaką tam, kad maisto kainų augimas Lietuvoje yra palyginti didesnis negu kitose Europos šalyse.

Grynoji infliacija, neapimanti energetinių išteklių ir maisto produktų kainų, gruodį buvo 6,4 proc., o vidutinė 2021 metų grynoji infliacija siekė 3,4 procento. Didelė grynoji infliacija rodo, kad vartojimo prekių ir paslaugų paklausa yra didelė ir kad prekių pardavėjams bei paslaugų teikėjams pavyksta visai nesunkiai perkelti padidėjusias sąnaudas į galutinę kainą.

Prekių kainoms toliau teigiamą įtaką daro išaugusios prekių transportavimo sąnaudos ir liekančios tiekimo problemos. Paslaugų kainai įtaką daro sparčiai didėjančios darbo jėgos sąnaudos. Pavyzdžiui, šiemet daugiau negu 13 proc. padidėjusi minimali mėnesio alga neišvengiamai darys teigiamą įtaką paslaugų kainų infliacijai. Gana aiškiai galima matyti, kad gyventojų lūkesčiai dėl infliacijos turi vis didesnę įtaką gyventojams, norintiems, kad jų darbo užmokestis augtų labiau negu infliacija. Praėjusių metų pabaigoje nemažai paslaugų teikėjų dėl didelės paklausos ir norėdami užbėgti augančioms sąnaudoms už akių stengėsi sparčiau negu įprastai didinti paslaugų kainą. Tą veikusiai darys ir šių metų pradžioje.

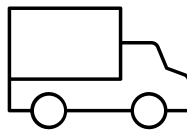
Pramonė

Pramonės rezultatai nenustojo stebinti ir paskutiniai 2021 metų mėnesiai. Lapkritį pramonės produkcijos vertė lyginamosiomis kainomis buvo 17,8 proc. didesnė negu prieš metus. Apdirbamosios gamybos, neįtraukus naftos produktų gamybos, metinis pokytis lapkritį buvo 18,3 procento. Labiausiai per metus augo cheminių produktų, kompiuterinės, elektroninės, optinės įrangos, darbužių, baldų, medienos produktų gamyba. Šiemet augimo tempas gerokai sulėtės, tačiau kiek, labai priklausys nuo tiekimo grandinių padėties pasaulyje ir kaip toliau klostysis Lietuvos ir Kinijos politiniai santykiai.

Pramonės įmonių apklausos rodo, kad įmonių turimi užsakymai lieka istoriškai dideli, ir tai yra teigiamas ženklas, rodantis, kad artimiausiais mėnesiais pramonės gamyba turėtų dar augti. Tačiau nuo praėjusios makroekonomikos apžvalgos gerokai paaštrėjo dvi problemos. Pirmiausia, energetikos prekių kainos metų pabaigoje šoktelėjo iki rekordinio lygio, o sausį jos toliau išlieka labai didelės. Pavyzdžiui, vidutinė elektros biržos „Nord Pool“ kaina Lietuvos zonoje gruodį buvo daugiau negu keturis kartus didesnė negu prieš metus. Dėl to daugelio įmonių, kurios nesudariusios fiksuotos elektros pirkimo kainos sutarties ir kurių išlaidos elektrai yra nemenkos, pelningumas turėjo gerokai sumažėti. Antroji problema – gruodį prekes į Kiniją eksportuojančios įmonės susidūrė su trikdžiais Kinijos muitinėje. Kinijos muitinės duomenimis, gruodį į šalį įvežta iš Lietuvos prekių tik už 3 mln. eurų, kai ankstesniais mėnesiais importas į Kiniją siekdavo daugiau negu 30 mln. eurų. Dalį produkcijos įmonės skirs kitoms rinkoms, tačiau kai kurioms įmonėms, jeigu tokia situacija tęsis, teks patirti nuostolius. Visgi kur kas didesnių problemų Lietuvos ekonomikai sukurtų kita grėsmė – jeigu Kinija išties masiškai nebeįsileistų kitų šalių prekių, kurioms pagaminti buvo naudoti lietuviški komponentai.

Pajėgumai pagal jų panaudojimą ketvirtą ketvirtį pasiekė dar vieną rekordą. Tokie pokyčiai darė teigiamą įtaką įmonių investicijoms. Per devynis 2021 metų mėnesius pramonės įmonių materialinės investicijos augo 12,9 procento. Labiausiai

didėjo chemijos produktų, kompiuterinių, optinių ir medicinos gaminių, elektros įrangos, kitų transporto priemonių ir įrangos gamybos įmonių investicijos.

Eksportas

Prekių eksportas per vienuolika praėjusių metų mėnesių padidėjo 20 proc., importas kilo 28 procentais. Lietuviškų prekių eksportas kilo 40 proc., reeksportas didėjo 12 procentų. Tik lapkritį metinis eksporto pokytis buvo net 34 proc., ir tai yra labai geras pasiekimas, rodantis, kad eksportuotojų greitis nelėtėja. Žinoma, eksporto augimą teigiamą įtaką daro padidėjusios eksportuojamų produktų kainos. Jos lapkritį buvo 8,5 proc. didesnės negu prieš metus. Tačiau tai nėra esminis veiksnys – atmetus kainų įtaką, eksportas per metus padidėjo 25 procentais. Didesnę įtaką importui darė augusios importuojamų prekių kainos – jos lapkritį buvo 21,3 proc. didesnės negu prieš metus, o tai reiškia, kad, atmetus kainų pokyčių įtaką, importas didėjo 10,7 procento. Gruodį ir šių metų sausį eksportuojamų ir importuojamų prekių kainų metinis pokytis turėjo būti dar didesnis.

Praėjusių metų pabaigoje sparčiai tebeaugo naftos produktų, organinių cheminių produktų, trąšų, transporto priemonių dalių, medienos gaminių, plastiko gaminių, baldų, juodųjų metalų, pieno produktų eksportas. Nemažą įtaką naftos produktų, plastikų, trąšų ar medienos gaminių eksportui darė tiesiog šoktelėjusi jų kaina. Tačiau buvo nemažai gaminių, kurių didėjo eksportuotas kiekis. Pavyzdžiui, lapkritį lietuviškos kilmės baldų eksportas buvo 26 proc. didesnis negu prieš metus, o eksportuotų baldų kaina augo tik 4 procentais. Transporto priemonių dalių eksportas per metus šoktelėjo net 51 proc., tačiau eksportuotų produktų kaina didėjo tik 2 procentais. Lapkritį metinis reagentų ir fermentų eksporto pokytis liko teigiamas (eksportas siekė 112 mln. eurų, o metinis pokytis buvo 38 proc.), tačiau šių produktų eksporto įtaka visam šalies eksportui turėtų pradėti mažėti, nes galima priminti, kad 2020 metų gruodį reagentų ir fermentų eksportuota net už 224 mln. eurų.

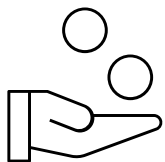
Javų eksportas ir spalį, ir lapkritį dar buvo mažesnis negu prieš metus, nepaisant daug didesnių eksportuotų javų kainų. Eksportas šį grūdų rinkos sezoną startavo vangiai, tačiau eksporto rezultatai šių metų pirmą pusmetį bus panašūs kaip ir prieš metus. Aišku, reikia prisiminti, kad praėjusiais metais grūdinių kultūrų derlius buvo maždaug 9 proc. mažesnis, prastesnė buvo ir grūdų kokybė. Praėjusių metų pabaigoje ypač įsibėgėjo pieno produktų eksporto augimas. Lapkritį pieno produktų eksportas priartėjo prie dešimtmečio rekordų. Tam įtakos turėjo sparčiai augusios pieno produktų kainos eksporto rinkose. Tokie pokyčiai daro teigiamą įtaką žaliavinio pieno supirkimo kainoms Lietuvoje, kurios gruodį buvo rekordinės ir pagaliau pasiekė vidutinę Europos Sąjungoje superkamo pieno kainą.

Dar nėra ketvirto ketvirčio paslaugų eksporto duomenų, tačiau galima įtarti, kad metinis pokytis buvo šiek tiek mažesnis negu ketvirtą ketvirtį. Trečią ketvirtį paslaugų eksportas buvo 18 proc. didesnis negu prieš metus. Kiek nuvylė transporto paslaugų eksporto augimas, kuris siekė 9,5 procento. Tačiau ir toliau labai sparčiai augo finansinių paslaugų (118 proc.) ir telekomunikacijų, kompiuterinių ir programavimo paslaugų eksportas (39 proc.).

Nors baltarusiškų kalio trąšų tranzitas ir krova gruodį nesustojo, tačiau Klaipėdos jūrų uosto duomenys rodo, kad birių krovinių paskutinį metų mėnesį buvo perkrauta penktadaliu mažiau. Praėjusioje apžvalgoje rašėme, kad Lietuvos BVP nuostoliai dėl nutrūkusio kalio trąšų tranzito ir krovos Klaipėdos jūrų uoste sieks iki 0,3 proc. BVP per metus. Kadangi sprendimas dėl tranzito likimo yra Lietuvos valdžios rankose, nesiryžtame prognozuoti jo likimo. Paslaugų eksportui neigiamą įtaką šiemet toliau darys Mobilumo paketo įtaka transporto sektoriui, nes nuo vasario įsigalioja griežčiausias reikalavimas reguliariai gražinti vilkikus į registracijos šalį, o tai dar sparčiau vers transporto įmones registruoti vilkikus kitose šalyse.

Einamosios sąskaitos balanso perteklius per praėjusių metų devynis mėnesius gerokai sumažėjo dėl padidėjusio importo, o jo augimą lėmė ne tik didėjęs vartojimas, bet ir šoktelėjusios energetinių išteklių kainos. Prognozuojame, kad praėjusiais metais einamosios sąskaitos balanso perteklius sudarė 2,4 proc. BVP, o šiais metais sieks 1 proc. BVP.

Kredito rinka

Kredito įstaigų paskolų portfelis Lietuvos rezidentams ketvirtą ketvirtį didėjo ir lapkričio pabaigoje buvo 12,3 proc. didesnis negu prieš metus. Vien tik paskolų įmonėms portfelis buvo 12,9 proc. didesnis negu prieš metus. Visgi būtina atkreipti dėmesį, kad metinį pokytį iškreipė vienkartiniai veiksniai spalio mėnesį, kai paskolų verslui portfelis per mėnesį padidėjo net 663 mln. eurų, tačiau tam nemažą įtaką padarė ne padidėjęs naujų paskolų srautas, bet ir tam tikri duomenų perkvalifikavimai, apie kuriuos oficialios informacijos bus daugiau Lietuvos bankui paskelbus 2021 metų ketvirto ketvirčio bankų veiklos apžvalgą. Naujų suteiktų tikrųjų paskolų įmonėms suma spalį ir lapkritį buvo 81 proc. didesnė negu prieš metus. Tokį augimą lėmė toliau didėjęs apyvartinio kapitalo poreikis sparčiai kylant žaliavų ir energetinių produktų kainai. Be to, pasibaigus karantinui, sumažėjo ir valstybės parama verslui, kuri kai kurioms įmonėms buvo tapusi trumpalaikio finansavimosi alternatyva. Galiausiai įmonės toliau didino investicijas, o tai irgi darė teigiamą įtaką paskolų paklausai. Nereikia pamiršti ir to, kad praėjusiais metais įmonės skolinosi ir iš tarptautinių bankų ir Pagalbos verslui fondo, o šių institucijų duomenys į oficialius kredito įstaigų paskolų duomenis nėra įtraukiami. Šiemet paskolų portfelis įmonėms toliau turėtų didėti išliekant didelei

finansavimo paklausai, be to, reikėtų atsiminti, kad įmonių turimos paskolos kredito įstaigose tebėra istoriškai mažos, palyginti su BVP, todėl galimybių augti paskolų portfeliui yra daug. Tiesa, konkurenciją kredito institucijoms ir toliau didins ne tik tarptautinės finansų institucijos, bet ir valdžios valdomos finansavimą teikiančios įstaigos.

Paskolų namų ūkiams portfelio metinis pokytis lapkritį buvo truputį didesnis negu ankstesniais mėnesiais – per metus augo 10,1 procento. Toks augimo tempas yra panašus į šalies nominaliojo BVP augimo dydį. Būsto paskolų portfelis per metus padidėjo 11,3 proc. ir aiškiai rodo, kad nekilnojamojo turto rinka pernai buvo labai aktyvi ir būsto kainos didėjo. Spalį ir lapkritį naujų tikrųjų būstų paskolų sumos buvo 21 proc. didesnės negu atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Išaugusios būsto kainos daro nemažą įtaką augančiai būsto paskolų sumai, ir tai dar aiškiau bus matoma šiemet, kai sandorių skaičius būsto rinkoje veikiausiai bus labai panašus kaip ir 2021 metais, tačiau vidutinė naujos būsto paskolos suma bus gerokai didesnė negu prieš metus.

Praėjusių metų rudenį Lietuvos bankas patvirtino naujus Atsakingo skolinimosi nuostatus, kai nuo šių metų vasario iki 30 proc. didėja antros ir paskesnių būsto paskolų pradinė įmoka, taip pat, jei didinama anksčiau paimtų būsto paskolų suma. Tokie pokyčiai nedarys didelės įtakos būsto paskolų apimčiai ir nekilnojamojo turto kainoms. Jeigu būsto kainos ir toliau šiemet augs beveik 20 proc., turbūt Lietuvos bankas antrą metų pusmetį vėl ieškos naujų priemonių, kaip vėsinoti rinką.

Būsto kreditavimo apimtis šiemet neturėtų būti mažesnė negu pernai, ypač dėl didesnių būsto kainų, jeigu namų ūkių, kurie skolinasi būstui įsigyti, finansinė padėtis smarkiai neprastės. Be to, konkurencija būsto paskolų rinkoje toliau išlieka didelė, ir tą rodo stabiliai mažėjančios vidutinės naujų būsto paskolų palūkanų normos. Lapkritį jos buvo 2,06 proc., arba 0,2 proc. punkto mažesnės negu prieš metus. Tiesa, pastarosiomis savaitėmis finansų rinkose didėja lūkesčiai, kad Europos Centrinis Bankas galbūt net šiemet didins bazinės palūkanų normas, ir ateities sandoriai rodo, kad tikimasi, jog trijų mėnesių trukmės tarpbankinės palūkanų EURIBOR norma taps teigiama jau kitų metų rudenį, todėl imantys būsto paskolas turėtų atsižvelgti į galinčias anksčiau negu tikėtasi didėti palūkanų normas.

Lietuvos kredito įstaigose namų ūkių indėlių suma lapkričio pabaigoje siekė 19,9 mlrd. eurų ir buvo 2,6 mlrd. eurų, arba 15 proc. didesnė negu prieš metus. Įmonių indėlių suma buvo 9,4 mlrd. eurų, arba 5 proc. didesnė negu prieš metus. Kaip ir tikėtasi, pastaraisiais mėnesiais indėlių augimo tempas lėtėja dėl padidėjusio namų ūkio vartojimo, didesnių įmonių investicijų, smarkiai ūgtelėjusių importuojamų prekių ir didesnių gyventojų išlaidų užsienyje. Lietuva lapkritį buvo trečia Europos Sąjungoje pagal gyventojų indėlių metinį pokytį. Šiemet namų ūkių indėlių augimo tempas bus lėtesnis negu praėjusiais metais labiausiai dėl mažesnio gyventojų taupymo.

Būsto rinka

Pirkėjai būsto rinkoje paskutinį ketvirtį buvo aktyvūs. Sandorių skaičius padidėjo, palyginti ir su ankstesniu ketvirčiu ir su ketvirčiu prieš metus. Registrų centro duomenys rodo, kad butų sandorių skaičius Lietuvoje ketvirtą ketvirtį buvo 4,8 proc., individualių gyvenamųjų namų – 9,2 proc. didesnis negu prieš metus. Vilniuje butų sandorių skaičius paskutinį ketvirtį buvo 1,7 proc., Klaipėdoje 2,5 proc., Šiauliuose 0,8 proc., o Panevėžyje –12 proc. didesnis negu prieš metus. Tik Kaune butų sandorių skaičius krito – jis mažėjo 7,5 procento. Palyginti su paskutiniu 2019 metų ketvirčiu, butų sandorių skaičius šalyje padidėjo 8,1 proc., individualių namų – net 32,7 procento. Šiomet tokio kaip pernai būsto sandorių skaičiaus šuolio rinkoje neišvysime, ir visai geras rezultatas būtų, jeigu Registrų centre registruojamas sandorių skaičius nesumažėtų.

Pirminėje sostinės būsto rinkoje sandorių skaičius paskutinį metų ketvirtį svyravo tarp 450 ir 500. Tai nėra blogas rezultatas, tačiau sandorių būtų kur kas daugiau, jeigu naujo būsto pasiūla būtų didesnė, nes dabar gyventojams, ieškantiems naujo būsto, pasirinkimas yra istoriškai mažas. Be to, pirkėjams gal reikia laiko susitaikyti su daugiau negu penktadaliu šoktelėjusiomis naujo būsto kainomis ir ilgu būsto įrengimo procesu. 2021 metai buvo nusivylimo metai dėl naujos būsto pasiūlos, kuri neaugo tiek, kiek žadėjo nekilnojamojo turto vystymo bendrovės. Nemažai vystytojų susidūrė su biurokratiniais trukdžiais ir šoktelėjusiomis statybų sąnaudomis, kas lėmė istoriškai mažą pasiūlą. Tačiau panašu, kad šiomet pirminė rinka turėtų papildyti dideliu skaičiumi naujų projektų, ir tai padėtų pristabdyti kainų augimą.

Būsto kainų šuolis praėjusiais metais gerokai viršijo visų rinkos dalyvių lūkesčius. Statistikos departamentas dar nėra paskelbęs ketvirto ketvirčio būsto kainų indekso, tačiau galima nuspėti, kad metinis būsto kainų pokytis jau buvo didesnis negu 20 procentų. Bendrovės „Ober-Haus“ duomenimis, vidutinė parduoto buto kaina Vilniuje gruodį buvo 23 proc. didesnė negu prieš metus. Bendro butų kainų indekso reikšmė penkiuose didmiesčiuose didėjo 22,4 proc., o tai rodo, kad būstų kainos augo panašiu tempu visoje Lietuvoje ir būsto kainos augimo priežastys yra gana panašios. Augančios pajamos, per pandemiją padidėjusios santaupos ir siekis jų nelaikyti grynaisiais pinigais ar sąskaitoje, teigiami lūkesčiai dėl būsto kainų, maža naujo būsto pasiūla – visi šie veiksniai tebedaro teigiamą įtaką būsto kainai.

Rinkoje gaji teorija, kad investicija į būstą yra gera apsisaugojimo nuo infliacijos priemonė, ir tuo sėkmingai naudojasi būstą parduodantys asmenys. Tačiau reikėtų prisiminti, kad rinkoje tebedominuoja pirmo būsto pirkėjai, kurie nori pagerinti dabartines gyvenimo sąlygas. Jaunai šeimai dėl didesnės infliacijos ir spartaus būsto kainų augimo susitaupyti pradinei įmokai šiomet bus sudėtingiau. Todėl, jeigu gyventojų pajamos augs lėčiau negu 2021 metais, infliacija bus didelė, o būsto kainos didės sparčiau negu atlyginimai, galimybės įpirkti būstą prastės, ne investuotojų būsto paklausa taip nebeaugs.

Tačiau investuotojų aktyvumas trumpuoju laikotarpiu dar ir toliau bus didelis dėl per pandemiją sukauptų santaupų ir noro įdarbinti laisvas lėšas.

Gyventojų būsto kainų lūkesčiai išlieka labai dideli. Gruodį atlikta reprezentatyvi gyventojų apklausa atskleidė, kad 68 proc. apklaustųjų mano, jog būsto kaina per artimiausius dvylika mėnesių didės, 8 proc. galvoja, kad būstas pils, 17 proc. nesitiki pokyčių, o likę 7 proc. šiuo klausimu neturi nuomonės.

Vidutinė būsto kaina praėjusiais metais augo gerokai sparčiau negu vidutinis darbo užmokestis šalyje, todėl būsto įperkamumo rodikliai prastėjo. Tačiau ir toliau galima teigti, kad būsto kainos dar nėra pernelyg nutolusios nuo tikrosios vertės, tačiau nerimas auga žvelgiant į galimus kainos pokyčius šiomet. Praėjusį ketvirtį teigėme, kad laukiame, jog būsto kainos šiomet didės lėčiau negu praėjusiais metais – maždaug 10 procentų. Tačiau suprantama, kad reikia ruošti visokiems scenarijams ir turint omeny, kad pokyčiai būsto rinkoje yra gana inertiški, daug didesnė tikimybė, kad kainos šiomet didės daugiau negu 10 proc., o ne mažiau negu 10 procentų.

Šių metų pirmą ketvirtį turbūt galiausiai sulauksime Finansų ministerijos pasiūlymo dėl nekilnojamojo turto mokesčio pokyčių. Kol kas panašu, kad bus norima įtraukti kuo daugiau būsto savininkų į mokesčių mokėtojų gretas, tačiau bus siekiama, kad mokestis būtų nedidelis daugeliui gyventojų. Nekilnojamojo turto mokesčio pokyčiai galėtų pristabdyti būsto kainų augimą, jeigu jie būtų labiau skirti ne pirmo būsto savininkams.

Valdžios politika

Praėjusiais metais dėl spartesnio, negu tikėtasi, ekonomikos augimo šalies biudžeto pajamos smarkiai viršijo prognozę ir dėl to valdžios sektoriaus biudžeto deficitas turėjo būti geresnis, negu tikėjomės praėjusioje makroekonomikos apžvalgoje. Vienuolikos 2021 metų mėnesių nacionalinio biudžeto pajamos buvo 25,3 proc. didesnės negu prieš metus ir 10,8 proc. didesnės, negu prognozuota.

Per metus labiausiai padidėjo pelno mokesčio pajamos. Jos išaugo 56 proc. – iki 969 mln. eurų. Sparčiau augo ir pridėtinės vertės bei gyventojų pajamų mokesčių pajamos – jos padidėjo atitinkamai 36 ir 19 procentų. Teigiamą įtaką antrą metų pusmetį surinktiems mokesčiams darė ir įmonių grąžinti atidėti mokesčiai. Infliacijos įtaka biudžeto pajamoms trumpuoju laikotarpiu, kol namų ūkių realusis vartojimas nesumažėja, yra teigiama, tačiau ilginiui pradeda nykti.

„Sodros“ pajamos per visus 2021 metus padidėjo 13,2 proc. ir buvo 4,3 proc. didesnės negu prieš metus. Devynių mėnesių konsoliduotas valdžios sektoriaus deficitas siekė tik 112 mln. eurų, kai prieš metus jis buvo 1,9 mlrd. eurų.

Paskutinį metų ketvirtį biudžeto deficitas tradiciškai ūgteli dėl sezoniškai išaugančių valdžios sektoriaus išlaidų darbo užmokesčiui, investicijoms ir dotacijoms. Tačiau net ir gana atsargiai vertinant paskutinio ketvirčio galimas išlaidas galima teigti, kad praėjusių metų biudžeto deficitas buvo 2,3 proc. BVP ar ne tiek mažesnis. Prognozuojame, kad šiemet biudžeto deficito ir BVP santykis liks panašus. Valstybės kontrolė ir Lietuvos bankas tvirtina, kad šalies gamybos atotrūkio įvertis jau praėjusiais metais buvo teigiamas. Kadangi šiemet BVP augs ne mažesniu tempu, negu didės potencialus BVP, valdžios sektoriaus šių metų fiskalinę politiką galima laikyti skatinančia ekonomiką. Kitąmet tikimės pamatyti ir mažesnį negu 1 proc. BVP dydžio konsoliduoto valdžios sektoriaus balanso deficitą.

Centrinės valdžios skola lapkričio pabaigoje buvo 23,9 mlrd. eurų, arba 1,3 mlrd. eurų didesnė negu metų pradžioje. Tai gerokai mažesnis skolos prieaugis, negu planuota, ir negu praėjusiais metais. Mažesnį skolos augimą lemia didesnės biudžeto pajamos ir dėl to mažesnis, negu tikėtasi, centrinės valdžios biudžeto deficitas.

Pagundų politikams didinti išlaidas ne tik kitąmet, bet ir šiemet bus. Pirmiausiai daugeliui žmonių šiemet svarbus klausimas bus istoriškai sparti infliacija, todėl pasiūlymų ir racionalių, ir ne, kaip padėti namų ūkiams ir verslui, matyt, bus nemažai. Tuo neabejotinai naudosis opozicija Seime, tačiau, nenorėdama pasirodyti abejinga, galbūt reaguoti bus priversta ir valdančioji koalicija. Valdžiai bus sunku nereaguoti į aplinkinių šalių, ypač Lenkijos, veiksmus, kuriais siekiama sušvelninti infliacijos įtaką namų ūkiams.

Praėjusių metų rudenį Finansų ministerija nespėjo arba neišdrįso pateikti mokesčių lengvatų peržiūros rezultatų ir inicijuoti išsamesnės diskusijos dėl siūlymų, ką reikėtų tobulinti. Žadama, kad tie siūlymai bus pateikti netrukus, tačiau akivaizdu, kad dabartinė politinė padėtis yra sudėtinga valdančiajai daugumai priimti visuomenėje ne itin populiarius sprendimus. Tą aiškiai parodė ir balsavimas Seime dėl transporto priemonių taršos mokesčio įstatymo pakeitimų, kai net nebuvo surinkta balsų, kad būtų priimti įstatymo pakeitimai svarstyti.

1 lentelė.

Pagrindinių Lietuvos ekonominių rodiklių 2021–2023 metais prognozė

Rodiklis	2019 m.	2020 m.	2021 m. (prognozė)	2022 m. (prognozė)	2023 m. (prognozė)
Nominalusis BVP (mlrd. EUR)	48,9	49,5	55,1	60,2	63,4
Realiojo BVP metinis pokytis (proc.)	4,6	-0,1	4,9	3,5	3,3
Namų ūkių vartojimo išlaidų metinis pokytis (proc.)	3,0	-2,1	6,7	4,0	3,7
Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidų metinis pokytis (proc.)	-0,3	-0,4	0,3	0,1	0,1
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas (proc.)	6,6	-1,8	9,5	7,0	8,0
Prekių ir paslaugų eksportas (proc.)	9,9	0,4	12,7	4,4	4,3
Prekių ir paslaugų importas (proc.)	6,1	-4,4	16,3	5,5	5,6
Vidutinė metinė infliacija, apskaičiuota pagal SVKI ¹ (proc.)	2,2	1,1	4,6	7,2	1,8
Vidutinis nedarbo lygis (proc.)	6,3	8,5	7,0	6,4	6,1
Užimtųjų skaičiaus pokytis (proc.)	0,3	-1,5	1,0	0,6	0,4
Vidutinio bruto darbo užmokesčio ² pokytis (be IĮ, proc.)	8,8	10,1	10,1	9,1	7,0
Valdžios sektoriaus balansas (proc. BVP)	0,5	-7,2	-2,3	-2,4	-0,9
Valdžios sektoriaus skola (proc. BVP)	35,9	46,6	44,5	43,1	43,2

1. Suderintas vartotojų kainų indeksas.

2. Vidutinis darbo užmokestis prieš mokesčius, neįtraukiant individualių įmonių.

2 lentelė.

Kiti svarbūs Lietuvos makroekonominiai ir finansiniai rodikliai

Rodiklis	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Mažmeninės prekybos, išskyrus transporto priemonių prekybą, metinis pokytis (proc.)	6,8	4,4	6,5	5,4	2,9	12,3 (sausis–lapkritis)
Pramonės produkcijos, išskyrus naftos produktus, metinis pokytis (proc.)	4,8	6,2	6,4	4,7	1,4	17,3 (sausis–lapkritis)
Statybos darbų metinis pokytis (proc.)	-9,3	9,2	13,7	8,3	-1,7	-0,7 (sausis–lapkritis)
Materialinių investicijų metinis pokytis (proc.)	-0,9	5,3	4,8	8,4	-2,1	3,5 (III ketv.)
Pramonės pasitikėjimo rodiklis (punktai)	-7	-9	-6	-9	-10	-1
Vartotojų pasitikėjimo rodiklis (punktai)	-1	-3	-1	1	-3	-3
Užsieniečių nakvynių Lietuvoje skaičiaus metinis pokytis (proc.)	8,7	4,8	8,9	10,9	-72,3	-2 (sausis–lapkritis)
Prekių eksporto metinis pokytis (proc.)	-1,3	16,8	7,0	4,8	-3,4	19,9 (sausis–lapkritis)
Lietuviškos kilmės eksportas	0,5	15,4	10,2	3,0	-4,8	25,0 (sausis–lapkritis)
Reeksportas	-3,8	18,9	2,5	7,6	-1,2	12,4 (sausis–lapkritis)
Prekių importo metinis pokytis (proc.)	-2,6	15,3	8,5	3,3	-9,3	27,9 (sausis–lapkritis)
Einamosios sąskaitos balansas (proc. BVP, 4 ketvirčiai)	--1,1	0,5	0,3	3,5	7,3	3,0 (I–III ketv.)
Tiesioginės užsienio investicijos (proc. BVP)	39,4	38,7	37,3	42,3	48,4	46,4 (III ketv.)
Darbo našumo metinis pokytis (proc.)	-1,0	7,4	2,1	3,9	5,9	4,6 (III ketv.)
Būsto kainų indekso metinis pokytis (proc.)	5,4	9,0	7,3	6,8	7,3	18,9 (III ketv.)
Pasikartojančių sandorių būsto kainų indekso metinis pokytis (proc.)	6,9	10,9	5,4	7,0	7,4	13,6
Vienetinių darbo sąnaudų metinis pokytis (proc.)	5,8	4,3	5,2	6,3	4,9	8,3 (III ketv.)
Metinė infliacija pagal VKI ¹ laikotarpio pabaigoje (proc.)	1,7	3,9	1,9	2,7	0,2	10,6
Kitų PFJ ² paskolų rezidentams, išskyrus PFJ ² , metinis pokytis (proc.)	8,9	1,9	5,7	2,7	-2,7	12,3 (lapkritis)
Rezidentų, išskyrus PFJ ² , indėlių kitose PFJ ² metinis pokytis (proc.)	8,4	6,7	12,4	11,9	28,3	11,0 (lapkritis)
Vidutinė naujų būsto paskolų palūkanų norma ³ (proc.)	1,76	1,80	1,96	2,28	2,15	2,02 (lapkritis)

1. Vartotojų kainų indeksas.

2. Pinigų finansų įstaiga.

3. Pradinis palūkanų normos fiksavimo laikotarpis iki 1 metų.

3 lentelė.

Kitų valstybių BVP pokyčių 2021–2023 metais prognozė (proc.)

Rodiklis	2020 m.	2021 m. (prognozė)	2022 m. (prognozė)	2023 m. (prognozė)
Latvija	-3,6	4,5	4,6	3,8
Estija	-3,0	8,2	3,3	3,0
Euro zona	-6,4	5,3	4,0	2,9
Vokietija	-4,6	2,8	4,0	3,4
Švedija	-2,8	4,9	3,0	2,7
Norvegija	-0,7	3,9	4,0	2,5
Jungtinė Karalystė	-9,7	7,2	4,5	2,9
JAV	-3,4	5,6	3,5	2,1
Kinija	2,3	8,1	5,2	5,4